

Drecera del Piteu

Aquest camí, tot i que té els seus primers metres en el terme *municipal de Marganell*, la seva major part transcorre dins del terme municipal de *Monistrol de Montserrat*. La *drecera del Piteu* comença en el *revolt de la Ferradura* o *revolt de la Paella* a la *carretera de Monistrol de Montserrat al Monestir de Santa Maria* i careneja pel *serrat del Piteu*, per damunt del marge dret del *torrent del Tortuguier* i el marge esquerra del *torrent de les Escometes*. La *drecera* finalitza en el *camí del Piteu* a tocar del *mas el Piteu*. Convé diferenciar el camí de la *drecera* del que és pròpiament el *camí del Piteu* que sortint de *Monistrol de Montserrat* anava al *mas el Piteu*.

Aquesta *drecera* no és un camí massa antic, atès que no està representant en el mapa de Joaquim Carrera de 1880 ni el mapa de Joan Cabeza (1909). Aquesta *drecera* està indicada parcialment, per un problema d'escala, en el mapa de Ramon de Semir de 1949, amb el nom de *camí del Piteu*. En els primers mapes de l'editorial Alpina no es representa aquesta *drecera*, tot i que les primeres edicions d'aquesta editorial son hereves de la topografia de Ramon de Semir. No serà fins l'edició de 1996 que es representa aquest camí per primera vegada amb el nom de *camí del Piteu*. Qui comenta amb detall aquesta *drecera* és en Ramon Ribera en la seva guia encara que només dibuixa el seu final també per un problema d'escala.

La *drecera* és propera al *torrent del Tortuguier*. Aquest torrent antigament era anomenat com a *Riu Sec*, també escrit com *Rivosicco*, *Riusec*, *Riu-sec* o *Riusech* segons l'època. El torrent s'inicia en la part alta del massís montserratí, al costat de *sant Jeroni* on rep l'aportació de la *canal del Pou de Glaç* i més avall les aigües de la *font de la Teula* i de la *font del Restaurant de Santa Cecília*. Quan el torrent creua la *carretera de can Maçana* canvia de nom i s'anomena *torrent de les Coves de Santa Cecília* o de *torrent de la font del Moro*. Seguidament torna a canviar de nom per anomenar-se *torrent de can Piteu* i passa per la part nord d'aquest mas. Després de rebre l'aportació del *torrent de l'Alba* torna a canviar de nom per ser el *torrent del Tortuguier* anomenat antigament *Riu Sec*. Aquest torrent fa de límit entre els termes de *Monistrol de Montserrat* i els de *Marganell*, en la zona de la *Calsina*; i *Castellbell* i *El Vilar* en el *Solei de la Barraca*. La referència més antiga al *torrent de Riu Sec*, escrit com a *Rivosecco*, està en el document de venda del *castell Marro* l'any 871 per part de Radulf a Ansulf i la seva dona Druda.

Sembla que la toponímia de tortuger no té res a veure amb l'animal, sinó probablement a un tipus de teula, més curta i més encorbada i fonda que les ordinàries i que serveixen per recollir l'aigua de les teulades i evitar que caigui al carrer. La raó de donar-li aquest nom podria ser que s'empressin aquestes teules per recollir i canalitzar l'aigua del torrent o bé que en algun punt al costat del torrent se'n fabriquessin.

El topònim fluvial, *Riu sec*, ha donat nom a un dels llinatges més coneguts de *Monistrol de Montserrat*. El cognom *Riusec* està molt estès a l'Alta Edat Mitjana i forma una nissaga vinculada a *Monistrol de Montserrat* des de ben d'hora. El primer esment que es té del cognom és de 1189 quan el *monestir de Santa Maria* cedeix a un membre d'aquesta família l'explotació d'un hort a *Monistrol*; l'any 1259 Pedro de Riusech llegà el mas de *Riusech* al *Monestir de Santa Maria*. El nom *Riusec* estigué vinculat a la casa de *cal Cavaller de Monistrol de Montserrat*, família força influent fins el segle XVII. El cognom *Piteu* té varies significacions: originari de la regió francesa de *Poitou*; gentilici per designar a una persona originària de *Sant Llorenç de Morunys* (Solsonès) o drap ordinari, de color blanc, negre o blau, que es fabricava a *Sant Llorenç dels Piteus* (Solsonès) i servia principalment per a fer peücs, capes de pastor i mantes de traginer. No fora estrany que el topònim es fes servir per identificar al seu propietari com originari de *Sant Llorenç de Morunys*.

La *masia el Piteu* forma part de la llegenda. En la crònica de la història de Montserrat de l'abat Muntades, 1861, narra com a fet històric la llegenda de la trobada de la Mare de Déu a la Santa Cova i diu que els pastors que la trobaren eren del *mas Riusech* conegut, ja en el temps de l'abat, com a *can Piteu*.

[Drecera del Piteu format GPX](#)

[Drecera del Piteu format KML](#)